גיד הנשה פרק שביעי חולין

לא במאה. פי׳ בקונטרס והכי קאמר אין בהן להעלות בק״א של היתר אלא מאה של היתר לבד האיסור מותר ופריך והא מדרישא מין במינו שאתה הולך בו כל שעה להחמיר אפ״ה בטיל במאה כי ליכא נותן טעם דקתני אין בהן להעלות כו׳ בין אין בו כדי להחמיץ אסור וס״ד מאה ואחד בהדי איסור קאמר אלמא במאה בטיל מכלל דסיפא בששים דחילוק זה ביניהם דזה אינו צריך ק״א כשאין נותן טעם וזה צריך וזה הפירוש דחוק מאד [ה] דמאי ס״ד דמסדר הש״ס שיהא לשון המשנה משונה סיפא מרישא דכיון שפירש ק״א דסיפא היינו מאה ואחד של היתר למה לא יהיה מאה ואחד דרישא דאין במינו מאה ואחד של היתר כמו שמתרץ לבסוף ולא היה לו לטעות בכך [ו] ועוד דפריך במאה ואחד אמאי לא בטיל מי דחקו להצריך מאה ואחד של היתר וגרמה דמשום האי פירכא דחקו בקונטרס לפרש בק״א של היתר מדפריך עליה כיון דמוקמת בק״א של היתר אמאי לא בטיל וגרמה לפרש לא במאה כלומר מאה עם האיסור והמקשה סלקא דעתיה דמאה בלא איסור קאמר לכך פריך מדרישא בק״א ואין להעלות בק״א אסור היינו במאה של היתר וחד של איסור כמו בכל דוכתין דתרומה עולה בק״א היינו עם האיסור כדדרשינן ממנו שנפל בתוכו הרי הוא מקדשו הוי סיפא בששים דאי בק״א מאי חומרא במין במינו ממין בשאינו מינו דתרוייהו בק״א של היתר בטלי בפחות לא בטלי ומשני דרישא בעי׳ ק״א עם האיסור וסיפא מאה עם האיסור ואין בו להעלות בק״א דרישא וסיפא הוי פירושו ק״א עם האיסור והא דפריך וכי יש בו להחמיץ בק״א אמאי לא בטלי מילתא באפי נפשה היא ולאו אמאי דמשני קאי ומשום דחמוץ אין בו נתינת טעם גמור כשאר נתינת טעם קשיא ליה אמאי לא בטיל בק״א דלא הוי אלא כמו העמדה דחלב בעלמא דתנן בפרק כל הבשר (לקמן דף קטז.) המעמיד בעור הקבה אם יש בה בנותן טעם אסורה משמע הא ליכא נותן טעם שרי אע״פ שהעמיד החלב משום דהעמדה לא חשיבא טעמא והוא הדין חימוץ ומשני שאור שאני דחמוצו קשה:

והאמר רבי יהודה מין במינו לא בטיל. הקשה ר״ת לישני הא דיליה הא דרביה משמיה דרבן גמליאל כדמשני בפ׳ התערובות (זבחים עט.) וי״ל דהכא אית ליה שיטוא אחריתי וא״ת והלא סתם ליר יש בו מיס כדאמרינן בהלוקח בהמה (בכורות כב.) הלוקח ליר מעם הארץ משקו במים והוא טהור וא״כ [ח] אמרת סלק את מינו כמי שאינו ושאין מינו רבה עליו ומבטלו וי״ל דהכא מיירי בליר שאין בו מיס דקתני ריש״א דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרב שהוא מחזיק סאתים אם יש בו משקל עשרה זוזים ביהודה שהוא חמש [ו] זוזים בגליל דג טמא לירו אסור פי׳ דג טמא לירו אסור ובגרב עצמו של דגים אין נותן מיס פן יתקלקלו הדגים אי נמי י״ל מדקאמר שיעורו קרוב למאתים אלמא כל המאתים מבטלים הרביעית דאי לא בטלי ליה אלא המיס לחודייהו א״כ לא הוו קרוב למאתים: **שאני** ציר דזיעה בעלמא הוא. פי׳ [ט] לא אסור אלא מדרבנן ומיהו ליר שרלים אסור דאורייתא דתניא בהעור והרוטב (לקמן קכ.) הטמאים לאסור לירן ורוטבן וקיפה שלהן ודרשא גמורה היא דהא קאמר התם ולריכי דאי כתב שרלים כו׳ ובפ״ק [ג] דבכורות (דף ו:) דפריך טעמא דכתב רחמנא גמל גמל ולר״ש את הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב בהמה טמאה שרי והתניא הטמאים לאסור לירן ורוטבן כו׳ אע״ג דבתורת כהנים דריש נמי גבי דגים שקץ לאסור לירן ורוטבן וקיפה שלהן אסמכתא בעלמא היא והא דפריך פרק כל הבשר דאסר בשר שחוטה דאימלח עם בשר טרפה מהטמאים לאסור לירן ופריך ליה מדג טהור שמלחו עם דג טמא מותר פריך שפיר מדג אבשר דהא לכל הפחות לירו אסור מדרבנן אלא ש״מ דהא דשרי הכא בשמלחן זה עם זה משום דלא בלע הוא וקלח תימה כיון דלריך קרא בשרץ ובבהמה טמאה נמי דריש ליה בת״כ מדכתיב טמאים הם לכם ודגים דליכא קרא לא אסיר מדאורייתא היכי מייתי רבא התם ראיה מהטמאים לאסור ליר של טרפה: **בראשי** לפתות. פי׳ בקונטרס ירק של לפת ואין משמע כן בסנהדרין בפרק כ״ג (דף יט:) דקאמר שנעשה בשרו כראשי לפתות משמע שהן השרשין שבקרקע וכן בשבת (דף קיח:) אמרינן מכבדו בראשי שומין ודגים גדולים:

והלכתא אין בגידין בנ״ט. למאי דקיימא לן אין בגידין בנותן טעם גיד הנשה אסור בהנאה דהכי מפרש פרק כל שעה (פסחים דף כב.) דפריך לרבי אבהו דאמר כל מקום שנאמר לא תאכלו כו׳ משמע נמי איסור הנאה ופריך והרי גיד כו׳ ומשני כשהותרה נבלה היא וגידה הותרה ומסיק דלמאן דאמר אין בגידין בנותן טעם ה״נ דאסור ואין לתמוה על מה שמוכרין ניקור בשר לעובדי כוכבים אע״פ שמעורב בו גיד דעובד כוכבים אינו נותן מעות אלא על דבר שיש בו טעם ולא על הגיד ומיהו ירך שלימה אסור לשלוח לעובד כוכבים לפי שמתכבד בו טפי כשהוא שלם ומתניתין (לעיל דף לג:) דשולח אדם ירך לעובד כוכבים כו׳ מוקי לה התם דלא כר״ש דאמר אין בגידין בנותן טעם וגיד הנשה אסור בהנאה: **והלכתא** אין בגידין בנותן טעם. פי׳ הקונטרס דווקא בו אבל שמנו יש בו נותן טעם ואי לא ניטל שמנו אסור ולעיל (דף לז. ד״ה שאני) פירשתי בשם הרב (ג) ר״מ דלא החמירו בשומן יותר מבגיד גבי שאני חלב דמפעפע: בריה

לא במאה והא מדרישא במאה הוי סיפא בששים דקתני רישא להחמיר מין ומינו כיצד [א]שאור של חטין שנפל לעיסת חטין ויש בו כדי לחמץ בין יש בו כדי להעלות במאה ואחד בין אין בו כדי להעלות במאה ואחד אסור אין בו להעלות במאה ואחד בין שיש בו כדי לחמץ בין אין בו כדי לחמץ אסור רישא וסיפא במאה לא רישא במאה וחד וסיפא במאה וכי יש בו כדי לחמץ במאה וחד אמאי לא בטיל אישתיק אמר ליה דלמא שאני שאור דחימוצו קשה אמר ליה אדכרתן מילתא דאמר רבי יוסי בר׳ חנינא לא כל השיעורין שוין שהרי ציר שיעורו קרוב למאתים [ב]דתנן [ב]דג טמא צירו אסור [א] רבי יהודה אומר רביעית בסאתים [ג]והאמר רבי יהודה מין במינו לא בטיל שאני ציר דזיעה בעלמא הוא: כיצד משערינן: אמר רב הונא כבשר בראשי לפתות מתני׳ דלא כהאי תנא דתניא [ג]רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר אין בגידין בנותן טעם ההוא דאתא לקמיה דרבי חנינא הוה יתיב רבי יהודה בר זבינא אבבא כי נפק אמר ליה מאי אמר לך אמר ליה שריא ניהליה אמר ליה הדר עייליה לקמיה אמר מאן האי דקא מצער לי זיל אימא ליה למאן דיתיב אבבא אין בגידין בנותן טעם כי אתו לקמיה דרבי אמי משדר להו לקמיה דרבי יצחק בן חלוב דמורי בה להיתירא משום דרבי יהושע בן לוי וליה לא סבירא ליה והלכתא [ג]אין בגידין בנותן טעם: גיד הנשה שנתבשל: [ד] וליבטול ברובא בריה

לא במאה. [ב] והכי קאמר אין בהן להעלות בק״א של היתר [ג] לבד האיסור מותר: **והא מדרישא.** שאתה הולך בו כל שעה להחמיר במין ומינו אפ״ה בטיל במאה כי ליכא נותן טעם מכלל דסיפא במין ושאינו מינו בששים שהרי זה חילוק שביניהם שזה אינו צריך מאה ואחד כשאינו נותן טעם וזה צריך: **דקתני רישא שאור של חטים כו׳.** דהיינו מין ומינו: **יש בו כדי לחמץ.** דהיינו נותן טעם לעולם אסור: **אין בו אחד ומאה.** אפילו אין בו כדי לחמץ אסור והיינו להחמיר דהא במין ושאינו מינו אמרו כי ליכא טעמא לא בעי ק״א והכא בעינן ק״א אלמא בהא דקא חמיר מינה אי ליכא ק״א שרי וקא סלקא דעתך בק״א בהדי איסורא קאמר אלמא במאה בטיל: **רישא וסיפא במאה.** בתמיה: **לא רישא במאה וחד.** לבד מאיסורא: **וסיפא במאה.** לבד מאיסורא: ופרכינן אי רישא במאה וחד דהיתר קאמר אמאי קתני יש בו כדי לחמץ אע״פ שיש מאה ואחד אסור גזוכי איכא דיהיב טעמא כולי האי: **איפכא.** רב דימי: **אמר ליה.** אביי: **דלמא שאני שאור שחימולו קשה.** ויש שקשה מחבירו: **לא כל השיעורים שוים.** ליתן טעם: **רביעיים.** של ציר טמא אוסר סאתים של ציר טהור או של דבר אחר וסאתים הוו מאתן [ד]רביעיות נכי תמני. קב ארבעה לוגין ולוג ד׳ רביעיות שש עשרה לקב וסאה ששת קבין לשלשה קבין מ״ח רביעיות וכן ארבעה זימנין: **ברישא נפסוה.** ירק של לפת. ולי נראה שראש הלפת מתוק מזנבו וטעם הבשר ליכר בזנבות הלפת בשיעור מועט אבל בראשי לפתות אינו ניכר אלא בשיעור גמור [ד]: **מפגיפין.** דקתני גיד אף ע״פ שמכירו אוסר את התבשיל מפני טעמו דלא כי האי תנא: **אין בגידים בנותן טעם.** ומשליכו והשאר מותר: **וליה לא סבירא ליה.** לרבי אמי דאתא לאכשרינהו ומיהו כיון דמשמיה דרבי יהושע בן לוי שרי ליה לא מחי בידייהו: **והילכתא אין בגידים בנותן טעם.** ובין נתבשל ובין נמלח ובין נצלה משליכו ומותר. ודוקא בו אבל שמנו יש בו בנ״ט ואם לא נטל שמנו אוסר: **וליבטול ברובא.** כי אין מכירו: הניחא

והאמר רבי יהודה מין במינו לא בטיל. הקשה ר״ת לישני הא דיליה הא דרביה משמיה דרבן גמליאל כדמשני בפ׳ התערובות (זבחים עט.) וי״ל דהכא אית ליה שיטוא אחריתי וא״ת והלא סתם ליר יש בו מיס כדאמרינן בהלוקח בהמה (בכורות כב.) הלוקח ליר מעם הארץ משקו במים והוא טהור וא״כ [ח] אמרת סלק את מינו כמי שאינו ושאין מינו רבה עליו ומבטלו וי״ל דהכא מיירי בליר שאין בו מיס דקתני ריש״א דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרב שהוא מחזיק סאתים אם יש בו משקל עשרה זוזים ביהודה שהוא חמש [ו] זוזים בגליל דג טמא לירו אסור פי׳ דג טמא לירו אסור ובגרב עצמו של דגים אין נותן מיס פן יתקלקלו הדגים אי נמי י״ל מדקאמר שיעורו קרוב למאתים אלמא כל המאתים מבטלים הרביעית דאי לא בטלי ליה אלא המיס לחודייהו א״כ לא הוו קרוב למאתים: **שאני** ציר דזיעה בעלמא הוא. פי׳ [ט] לא אסור אלא מדרבנן ומיהו ליר שרלים אסור דאורייתא דתניא בהעור והרוטב (לקמן קכ.) הטמאים לאסור לירן ורוטבן וקיפה שלהן ודרשא גמורה היא דהא קאמר התם ולריכי דאי כתב שרלים כו׳ ובפ״ק [ג] דבכורות (דף ו:) דפריך טעמא דכתב רחמנא גמל גמל ולר״ש את הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב בהמה טמאה שרי והתניא הטמאים לאסור לירן ורוטבן כו׳ אע״ג דבתורת כהנים דריש נמי גבי דגים שקץ לאסור לירן ורוטבן וקיפה שלהן אסמכתא בעלמא היא והא דפריך פרק כל הבשר דאסר בשר שחוטה דאימלח עם בשר טרפה מהטמאים לאסור לירן ופריך ליה מדג טהור שמלחו עם דג טמא מותר פריך שפיר מדג אבשר דהא לכל הפחות לירו אסור מדרבנן אלא ש״מ דהא דשרי הכא בשמלחן זה עם זה משום דלא בלע הוא וקלח תימה כיון דלריך קרא בשרץ ובבהמה טמאה נמי דריש ליה בת״כ מדכתיב טמאים הם לכם ודגים דליכא קרא לא אסיר מדאורייתא היכי מייתי רבא התם ראיה מהטמאים לאסור ליר של טרפה: **בראשי לפתות.** פי׳ בקונטרס ירק של לפת ואין משמע כן בסנהדרין בפרק כ״ג (דף יט:) דקאמר שנעשה בשרו כראשי לפתות משמע שהן השרשין שבקרקע וכן בשבת (דף קיח:) אמרינן מכבדו בראשי שומין ודגים גדולים:

והלכתא אין בגידין בנ״ט. למאי דקיימא לן אין בגידין בנותן טעם גיד הנשה אסור בהנאה דהכי מפרש פרק כל שעה (פסחים דף כב.) דפריך לרבי אבהו דאמר כל מקום שנאמר לא תאכלו כו׳ משמע נמי איסור הנאה ופריך והרי גיד כו׳ ומשני כשהותרה נבלה היא וגידה הותרה ומסיק דלמאן דאמר אין בגידין בנותן טעם ה״נ דאסור ואין לתמוה על מה שמוכרין ניקור בשר לעובדי כוכבים אע״פ שמעורב בו גיד דעובד כוכבים אינו נותן מעות אלא על דבר שיש בו טעם ולא על הגיד ומיהו ירך שלימה אסור לשלוח לעובד כוכבים לפי שמתכבד בו טפי כשהוא שלם ומתניתין (לעיל דף לג:) דשולח אדם ירך לעובד כוכבים כו׳ מוקי לה התם דלא כר״ש דאמר אין בגידין בנותן טעם וגיד הנשה אסור בהנאה: **והלכתא** אין בגידין בנותן טעם. פי׳ הקונטרס דווקא בו אבל שמנו יש בו נותן טעם ואי לא ניטל שמנו אסור ולעיל (דף לז. ד״ה שאני) פירשתי בשם הרב (ג) ר״מ דלא החמירו בשומן יותר מבגיד גבי שאני חלב דמפעפע: בריה

פז א מיי׳ פט״ז מהל׳ מאכלות אסורות הל״ב:
פח ב מיי׳ פ״ג מהל׳ מאכלות אסורות הל׳ כב סמג לאוין קלב טוש״ע יו״ד סי׳ פג סעיף ה:
פט ג מיי׳ פט״ו מהל׳ מע״ס הל״ז סמג לאוין קלט טוש״ע יו״ד סי׳ סה סעיף ט וסי׳ ק סעי׳ ב:

שיטה מקובצת

ז) וליבטל ברובא. נ״ב ע״ תוס׳ בכורות דף כג ע״א: **ב)** של היתר אלא ק׳ לבד מן האיסור מותר: **ג)** אסור ומי איכא דיהיב טעמא כולי האי: **ד)** וסאתים הוו מאתן רביעיות פחות תמני קב ארבעה:

רבינו גרשום

הא מדרישא במאה הוי סיפא בששים כלומר הא מדרישא במאה הוי דלהחמיר ולאיסור מכלל דסיפא דלהקל דתני מותר בששים. דאי במאה אנן בעינן להקל ובמאה לאו להקל הוא דאנן להחמיר אמרינן במאה ואי להקל במאה מותר [ולהחמיר במאה אסור] ובאחד ומאה (אסור) [מותר] אין בינתים אלא אחד אין זה להקל אלא לאו בששים: רישא וסיפא במאה כלומר רישא דלאיסור ולהחמיר וסיפא דלהיתר ולהקל תרוייהו במאה רישא במאה וחד כלומר במאה וחד דהיתר וחד דאיסור דאע״ג דמאה וחד דהיתר לא בטל האיסור: סיפא במאה בטל כלומר (דבכלום) **ו)** דאיסור מאה אעפ״כ בטל. ר׳ יהודה אמר רביעית בסאתים סאה שש קבין קב ד׳ לוגין לוג ו׳ ביצים אלו הן ד׳ רביעיות שברביעית ביצה ומחצה סך הכל בסאה מאה רביעיות פחות ד׳ וכן בסאה האחרת הרי מאתים רביעיות חסר ח׳: כבשר בראשי לפתות כלומר לא בעלי לפתות כלומר דבעלין אפי׳ בששים לא בטל. ועכשיו לא משערינן בעלין אלא בלפת: ההוא דאתא לקמיה דר׳ חנינא כלומר בגיד שנתבשל בירך. כי אתו לקמיה דר׳ אמי כלומר גיד שנתבשל בה גיד הנשה. דמורי להו משמיה דר׳ יהושע להתירא כלומר דקסבר אין בגידין בנותן טעם: (ואמר לי בטל) [ולבטול] כלומר אמרת בזמן שאין מכירו כולן אסורין והרוטב בנותן טעם דאם יש ששים הרוטב מותר

ח) אולי ל״ל דלף דאין בהיתר רק מאה בנגד אעפ״כ בטל.

ח) תרומות פ״י מ״מ, **ט)** [לקמן ק. וש״נ], **ג)** [תוס׳ פ״ז ה״ג ע״ס לעיל פנו:], **ד)** בס״ת: גדול, **ה)** [וע״ע תוס׳ שבת קמב. ד״ה שנפלה וכו׳], **ו)** [ועוד מי דחקו להצריך ק״א של היתר וגרמה דמשום הא׳ פירכא דפריך בק״א אמאי לא בטיל דחק בקונטרס כל״ל מהרש״א], **ז)** [ל״ל סלנטיס], **ח)** [ל״ל לרבא],

גליון הש״ס

תוס׳ ד״ה שאני וכו׳ **לא אסור אלא** מדרבנן. עיין ע״ז מ ע״א תוס׳ ד״ה מחלוקת וע״ל דף קטו ע״ב גרש״י ד״ה הכי זו אסורה:

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה והאמר וכו׳ וא״כ אמאי לא אמרינן סלק את מינו: **(ב)** ד״ה שאני וכו׳ ובפ״ק דבכורות. נ״ב פי׳ התם נמי מוכח דליר שרלים דאוריית׳ ודרשא גמורה היא מדפריך מיהא מאי שנא חלב מליר דפסיקא דחלב אסור לאו דאוריית׳ כמו בליר ומה לי גמל גמל כו׳: **(ג)** ד״ה והלכתא וכו׳ בשם הרב ר״י בר ר״מ הלא:

הגהות מהר״ב רנשבורג

א) גמ׳ ר״י אומר רביעית בסאתים. נ״ב מיי׳ פט״ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה ל״ד ועי׳ שם בלח״מ ובכפ״מ בי״ד סימן פ״ג ס״ק ט׳ ובכפר שושנים לדוד אמתניתין דתרומות דו״ק: **ב)** [רש״י ד״ה דו״ק: **ב)** [רש״י ד״ה לא במאה וכו׳. נ״ב עי׳ שבת ד׳ קמב ע״א תוס׳ ד״ה שנפלה וכו׳ ובב״ק ד׳ ק ע״ב גרש״י ד״ה ה״ז קידש:

הניחא למ"ד. במסכת בילה (דף ג.): **כל שדרכו לימנות שנינו.** במסכת ערלה (פ"ג משנה ו) גבי חבילי תילתן דלא בטיל הא נמי פעמים שנמנית דלאם עשוי למנות חתיכותיו למנין אורחים שזימן: **אלא למ"ד אף שדרכו.** מיוחד למנין הוא דלא בטל כגון תבלין[ו] אבל דבר העשוי ליתן באומד אע"פ שנמנה לפעמים בטל אמאי לא בטלה: **חתיכה של נבלה** [ז]. ומכירה: **אינה אוסרת.** בפליטתה עד שיהא בה כדי ליתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות: **אוקי רב אמורא עליה.** העמיד מתורגמן לפניו לדרוש ולהשמיע לרבים שלא ילמדו מרבה בר בר חנה: **כיון שנתנה טעם בחתיכה.** אחת שהיתה בגדה תמיד או שנתבשלה תחלה עמה קודם שיתן שאר החתיכות בקדרה ולא היה בזו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם בה ואח"כ נתן שאר החתיכות בקדרה: **חתיכה.** זו שקבלה טעם הנבלה נעשת נבלה עצמה: **ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה.** וקא ס"ד מפני שהן מינה לא בטלי ואפילו יש בהן כדי ביטול שתיהן: **רב.** דאמר מפני שהן מינה כמאן דאמרה כו': **אפילו לא נתנה טעם.** בחתיכה שבנבלה לא בטלה נמי דהא נבלה גופה מייהו היא ולא בטלה: **בשקדם וסלקו.** לאיסור וסלק רוטב קודם שיתן האחרות בקדרה הלכך נתנה טעם ברישא הרי זו חוזרת ואוסרתן ואי לאו במאי מיתסרי ואשמועינן דחתיכה עצמה נעשת נבלה לאסור חברותיה בפליטתה: אפילו

אלו אסורין למעוטי דבר שבמנין ולאו איסורי הנאה אי נמי איסורי הנאה ולאו דבר שבמנין וי"ל דהתם לא קאמר אלא דלא איירי בהו תנא דמתניתין דהתם ולאו משום דסבר דבטלי והא דקאמר למעוטי היינו למעוטי דלא חשיב להו וכה"ג יש בריש פ"ק דבבא קמא (דף ה:) דמנינא דמתניתין למעוטי דרבי חייא ודרבי חייא למעוטי דרבי אושעיא ולא משום דפליגי אבל קשה דכי פריך התם וליתני נמי חתיכת נבלה אמאי לא משני דלא תני לה משום דכבר תנא ליה הכא במתניתין כדמשני התם אהא דפריך התם וליתני נמי אגוזי פרך ורמוני בלבן ומשני הא תנא התם הכאוי לערלה וכו' וי"ל דהכי פריך התם וליתני נמי חתיכת נבלה ואי משום דכבר תנא ליה הכא א"כ לא ליתני חתיכת בשר בחלב כיון דכבר אשמועינן הכא דחתיכת איסור לא בטלה משום דהוי דבר שבמנין ומשני דההוא תנא תרתי אית ליה [ח] ולפירוש זה צריך לפרש דדבר שבמנין ולא איסור הנאה בטל לההוא תנא ולכך לא נקט אלא חתיכת בשר בחלב ופליג אתנא דהכא[ט]: **חתיכה** עצמה נעשת נבלה. פי' בקונטרס שנתבשלה תחילה עמה קודם שנתן שאר חתיכות בקדרה ולא היה בזו ששים באיסור ונתנה הנבלה טעם בה ואח"כ נתן שאר החתיכות בקדרה חתיכה זו שקבלה טעם הנבלה חתיכה עצמה נעשת נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה וקשה לפירושו דא"כ גם הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הנבלה ובשמוך משמע דמבטלינן לחתיכה ע"י רוטב דהוי שאינו מינו והלא רוטב עצמו נאסר מתחלה ונעשת נבלה ואוסר כל הרוטב שאחרי כן מפני שהוא מינו וילטרך שיהא ששים בחתיכות שנתן אחרי כן לבטל הרוטב דמעיקרא אלא י"ל דמיירי כגון שיש חתיכה של היתר כולה חוץ לרוטב וחתיכת נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב ונעשת חתיכת היתר נבלה לפי שבולעת טעם נבלה דאין[ט] בהן ששים לבטל הטעם ואחרי כן כשמגיע הקדרה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה: **בשקדם וסלקו.** את האיסור ואי"ת למה לי שחתיכה של היתר קבלה טעם מן הנבלה אפילו לא נתנה טעם נמי דהא במינה אוסרת בכל דהו ואומר ר"ת דנהי דהיא גופה מיתסרא בכל שהוא מ"מ לא אמרינן שנעשה נבלה לאסור כל האחרות כיון שהיא עצמה לא נאסרה אלא ע"י כל שהוא ורבינו אפריס היה אומר מתוך כך דאפילו כי נתנה בה טעם אין ההיתר נעשה נבלה שילטרך ששים כנגד כל החתיכה אלא כנגד האיסור הבלוע הלכך לרב דאמר הכא דמין במינו לא בטיל כשחתיכת היתר קבלה טעם מן הנבלה חשיב האיסור כאילו הוא בעין ואוסרת כל החתיכות במשהו אבל כי לא נתנה הנבלה טעם בה לא היתה אוסרת החתיכות מפני שהסס מינה שהרי אין צריך לבטל אלא האיסור לבד וכיון שלא נתנה טעם בחתיכה הוי האיסור כמאן דליתיה דלא הוי כאילו הוא בעין ולא אסר אלא חתיכה ראשונה שאין ההיתר נעשה איסור ולא אסר שאר חתיכות ודוקא גבי טפת חלב אמרינן לקמן בפרק כל הבשר (דף קח.) דחתיכה עצמה נעשת נבלה וצריך ששים כנגד כל החתיכה ולא סגי בביטול טיפה לחוד משום דכל חד וחד באפיה נפשיה שרי וכי איתנהו בהדי הדדי אסור הלכך הבשר עצמו נעשה איסור ולוקה אם אכל חצי זית מבשר וחצי זית מחלב ולכך צריך ברוטב ששים לבטל כל החתיכה שנפלה עליה טיפת חלב אבל חתיכת היתר שבלעה טעם נבלה ונאסרה וחזרה ונתנה טעם ברוטב אין צריך אלא ששים לבטל האיסור שנבלע בחתיכה ואין צריך שיעור ששים של אותה חתיכה וקשה לפירושו לרבא דמשני אפילו תימא לא קדם וסלקו מאי מהני ליה חתיכה של היתר שנאסרה מתחלה ונעשת נבלה והלא לעולם אין צריך ס' ברוטב אלא כדי לבטל חתיכה של נבלה לבדה ולא בעינן ששים לבטל שתי חתיכות של נבלה ושל היתר שנאסרה על ידה וי"ל כגון שנתמעטה הנבלה הרבה מכמו שהיתה קודם שנבלע טעמו בחתיכה של היתר והשתא לפי שנתנה טעם בשל היתר צריך ס' כנגד כל מה שהיתה מתחלה ואין שיעור ברוטב לבטלה אבל לא נתנה בה טעם אין צריך ס' אלא כנגד מה שנשאר בנבלה ויש שיעור ברוטב לבטלה ורב דאתא לפלוגי אדרבה בר בר חנה לא היה צריך רב לומר אלא חתיכה של נבלה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה אלא אגב אורחיה אשמועינן דדוקא נתנה בה טעם נבלה אבל לא נתנה בה טעם נבלה לא ורבינו אפריס עליו השלום היה מביא ראיה מהא דאמר לעיל (דף לח.) ההוא כזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא ודיקולא הוא סל מלא חתיכות של בשר רותח ולא אמר שתעשה נבלה אותה חתיכה שנפל עליה כזית אבל ותאסור שאר חתיכות שאין בהן ששים כנגד כולה לפי שבאותה חתיכה עצמה לא היה בה כדי לבטל הכזית אלא משערינן הכזית בכל הבשר שבסל ואין משם ראיה כלל דדיקולא היינו קלחת וכדפירש הקונטרס וכדפירשנו לעיל ואפילו אם נאמר דדיקולא הוא סל כדמשמע הכא ובכל דוכתא אין ראיה משם דממה נפשך אם אין אבל מפעפע מחתיכה לחתיכה כמו שפירשנו לעיל א"כ אין אסור אלא החתיכה שנפלה עליה האבל והשאר מותרות ואם הוא מפעפע מחתיכה לחתיכה א"כ בדין הוא שכל החתיכות מסייעות לבטל ולא אמרינן שתעשה נבלה אותה חתיכה שנפלה עליה אבל מאחר שסופו להתפשט בכל החתיכות מידי דהוה אטיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר דאם אין נ"ט מותר אע"פ שקודם שתתפשט הטפה נ"ט במקום נפילתה ולא אמרינן שיעשה אותה הבשר נבלה כיון דסוף הטיפה להתפשט בכל החתיכה מיהו לפי מה שפי' לעיל[י] בשם הרב רבי אלעזר ממי"ץ דבחלי חתיכה אין שייך לומר שתעשה נבילה אין ראיה משם ואין ראיה לרבינו אפריס מהא דאמר (תרומות פ"ה משנה ו) [כ] אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ולא אמרינן שיעשה הכל תרומה דיש לחלק בין דבר יבש לדבר הנאסר ע"י בליעה ולפירושו ניחא הא דאמר גבי יין נסך בסוף מסכת ע"ז (דף עג:) יין נסך שנפל לבור דאיכא

ברייה שאני. ואפילו באלף לא בטיל וכן חתיכה הראויה להתכבד לא בטלה כדאמר הכא והיכא דפירש חד מייהו נמי אסור גזירה שמא יקח מן הקבוע כיון שאין האיסור ניכר כדפרישית לעיל (דף לה.[ו]) ודבר שאינו לא בריה ולא חתיכה הראויה להתכבד בטל ברוב ואפילו איסור מדרבנן ליכא כדמשמע הכא ומיהו שמא לאחר גברא היה אסור: **שאני חתיכה הואיל וראויה להתכבד.** וא"ת אם כן אמאי אמר בפרק הערל (יבמות פא:) דחתיכה של חטאת טמאה [א] במאה של חטאות טהורות תעלה וכי תימא שאני חתיכה דנבלה דראויה להתכבד לפני אורחין עובדי כוכבי' אבל של חטאת טמאה אסור בהנאה [ב] דהא חתיכת בשר בחלב תנן בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עד.) דלא בטלה אע"ג דאסור בהנאה כדקאמר התם ויש לומר דכל דבר הראוי להתכבד אם היה מתבטל חשיב ולא בטיל אבל בהערל (יבמות פא:) אפילו מתבטל בחטאות טהורות התם אינה ראויה אלא לכהנים ולא חשיבא דכהנים אין מחזיקין טובה זה לזה שכולן שוין לגבל בני אהרן תהיה אים כאחיו כתיב (ויקרא ז) אבל של חטאת בשל חולין קאמר התם דלא תעלה וא"ת דמשמע הכא דחתיכת נבלה לא בטלה ובפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עד.) משמע דבטלה דפריך האי תנא ממי קא חשיב אי דבר שבמנין קא חשיב ליתני נמי חתיכת נבלה ואי איסורי הנאה קא חשיב ליתני נמי חמץ בפסח ומשני דתרתי אית ליה דבר שבמנין ואיסורי הנאה ומפרש נמי התם דהרי

מסורת הש"ס

א) [לעיל לו. לקמן קיט.], **ב)** [זבחים עב.], **ג)** [בילה ג.], **ד)** [לקמן קח.], **ה)** [לעיל לח: לט: לקמן קט.] יבמות פב. זבחים עט: מנחות כב: כג.; **ו)** בס"ל: תבילין, **ז)** [ד"ה ספיקו], **ח)** [עי' תוס' ע"ז עד. ד"ה למעוטין], **ט)** ל"ל בה, **י)** [דף לז. בד"ה לו: אפילו], **כ)** [ובתמורה יב.],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמאי וכו' חטאת טמאה שנתערבה במאה:

מוסף רש"י

ותבטיל ברובא. דהא כתיב אחרי רבים להטות (זבחים עב.).

עין משפט נר מצוה

צ א מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות הלכה [ה] ו סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סי' ק סעיף ג:

צא ב ג מיי' שם הלכה ה סמג שם טוש"ע י"ד סי' לב סעיף ג וסי' קא ס"ג:

צב ד טוש"ע שם סי' לב סעיף ד וע"ש:

שיטה מקובצת

(א) חתיכה של נבלה ומנבלה הס"ד: **(ב)** אבל של חטאת טמאה אסור בהנאה ליתא דהא חתיכת בשר בחלב: **(ג)** ולפי זה צריך לפרש דדבר:

רבינו גרשום

וליבטל נמי גיד בששים ויהיו כולן גידין מותרין אע"ג שאין מכירו. בריה שאני כלומר דבר החשוב בפ"ע. הניחא למ"ד כל שדרכו לימנות שנינו כלומר דלא בטל שם איסורין בנפל בהיתיר' ונתערבו כיון שאין מכירו לפיכך כולן אסורין. אלא למ"ד את שדרכו לימנות שנינו דבר החשוב כגון ביצה טמאה וכגון רמונים ותפוחין אם נטמאו טומאת אוכלין ונתערבו עם טהורין לא בטלי וכולן אסורין אבל חתיכה של נבלה דאין דרכה לימנות בטלה מאי איכא למימר: שאני חתיכה הואיל וראויה כו' כלומר דדבר חשוב הוא: וצריכא דאי אשמעינן גיד. כלומר דלא בטיל: למה לי נותן טעם כלומר הכי סבר רב דאמר אפילו לא נותן טעם אלא בחתיכה אחת חתיכה עצמה נעשת נבלה [וע"כ] בשאין מכירו עסיק' ואי בשאין מכירו למה נותן טעם אפילו לא נתן טעם נמי האמרינן כולן אסורות: הכא במאי עסיקינן בשהכירו וקדם וסילקו כלומר רב דאמר בנותן טעם לא אמר בשאין מכירו דאי בשאין מכירו אפילו לא נתן טעם נמי אלא הכא במאי עסיקינן בשהכירו וקדם וסילקו לפי' אינו אסור עד שיתן טעם בחתיכה ואותה חתיכה אוסרת שאר חתיכות: רבא אמר

עין משפט נר מצוה

א [טוש"ע י"ד סימן נח סעיף כז]:

צג ב מיי' פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה ח והלכה ה סמג לאוין קלט:

צד ג מיי' פ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה ח:

צה ד מיי' פ"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה יח וסי"ח הלכה ה:

תורה אור השלם

1. נְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטֻמְאָה בָהּ אֲנִי יְיָ: ויקרא כב ח
2. וְכָל בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְّהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ: דברים יד ו

רבינו גרשום

אפי' לא קדם וסילקו כלומר אפי' לא קדם וסילקו אם אינו נותן טעם בחתיכות וברוטב הוה מין ומינו ודבר אחר רושב זהו דבר אחר ושאינו מינו רבה עליו כלומר אם אינו נותן טעם ברוטב: וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור כלומר איסור (טומאה) [גיד] חל על איסור (גיד) [טומאה] כלומר שמתחילה נאסר גיד הנשה ולבסוף נאסרה להם בסיני בהמה טמאה ואתי איסור בהמה טמאה חל על איסור גיד. דיקא נמי דקתני והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה כו' כלומר דמשום חומרא דאיסורו נוהג בבני נח חייל אאיסור טומאה:

דאיכא למאן דאמר אפילו נפל שם קיתון של מים לבסוף רואין ההיתר כאילו אינו ושאר מים רבים עליו ומבטלין אותו ולא אמר שיין עצמו של היתר נעשה איסור ליאסר כאילו הוא יין נסך וילטרך מן המים כדי לבטל כל היין ומיהו י"ל דהתם מיירי כגון שלא היה שם יין נסך כדי ליתן טעם בשל היתר שבבור ולא נאסר אלא ע"י כל שהוא וכיון דלא הוי אלא משהו לא אמרינן חתיכה עצמה נעשת נבלה כדפריסית לעיל אע"ג דלא דמי דלעיל לא אמרינן אלא לענין שלא תאסור האחרות אבל היא עצמה נאסרה במשהו וכיון שנאסרה אסורה לעולם למ"ד (לקמן דף קח.) אפשר לסותמו אסור ומ"מ יש לומר דההוא דשרי בע"ז [ז]אפילו נפלו המים לבסוף [ח]יבור אפשר לסותמו מותר והיה מתיר כמו כן חתיכה עצמה ומדקאמר התם נפל אמרא דהתירא בגו מיא דאיסורא בע"ט וכי ליכא ע"ט שרי אין ראיה לפירושו דאיכא למימר דאיירי כגון שנפל כל ההיתר בבת אחת שנתבטל לגלגר האיסור אבל אם לא נפל בבת אחת ראשון ראשון נעשה איסור (ט) ועושה יין נסך לאסור הבא אחריו כדפירש' בפרק כיסוי הדם (לעיל פז. כ.) ולפי פירוש רבינו אפרים ודאי ניחא מה שנוה הכתוב להגעיל כלי מדין דהשתא יורה גדולה שאי אפשר להגעיל בתוך כלי אחר היכי משתריא הא אין במים ס' לבטל האיסור ואי שיחזור ומגעילה בשניה והלא המים הראשונים נעשו נבלה וחוזרין ואוסרין ואי לא משערין אלא באיסור עצמו ניחא דזה אין לומר דכשאין בת יומא מגעילין אותה דהא לא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא ואין ראיה גמורה מכאן דאיכא למימר דלא אמרה תורה להגעיל אלא כלים קטנים בתוך כלי גדול שיהיה במים ששים כדי לבטל האיסור וכתב רבינו יהודה בנראה לר"י להמיר בדבר כיון דאין ראיה ברורה: **הוי** מין ומינו ודבר **אחר כו'**. אומר רשב"ם דכמו שצריך שיהיה ברוטב כדי לבטל החתיכה דאיסור כך צריך נמי שיהיה ס' בחתיכה של היתר לבטל מן הרוטב כשיעור ב' החתיכות דמכיון שנבלע הרוטב בחתיכת האיסור נעשה נבלה וכשנפלטו אחרי כן ממנה אוסר שאר הרוטב מפני שהוא מינו דהכי אמרינן בפרק כל הבשר (לקמן דף קח.) גבי כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב אמר רב בשר אסור חלב מותר ואי אמרת אפשר לסותמו אסור אמאי חלב מותר חלב נבלה היא פירוש דחלב שנבלע בבשר נעשה נבלה וכשנפלטו אח"כ אוסר כל החלב מפני שהוא מינו:

סלק את מינו כמי שאינו ואת שאינו מינו רבה עליו ומבטלו. הקשה רבינו אפרים דאמר בפרק הלוקח בהמה (בכורות כב.) הלוקח ליר של ע"ה משיקו במים וטהור אי רובא מים טהר להו בהשקה ואי רובא ליר (פ) לאו בר קיבולי טומאה הוא והרי מיעוטא דמים בטלי ברובא וקאמר לא שנו אלא לטבל בו פיתו אבל לקדרה מצא מין את מינו ויעור והשתא היאך ניעור אמאי לא קאמר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו דהיינו הליר רבה על מים טמאים ומבטלן לעולם הליר שהוא רוב מבטל אותם מים הטמאים וי"ל דלא דמי דהכא אין מינו נאסר אלא מכח האיסור שנתערב בו ואי אפשר להבדילו ובכל מקום שישנו היתר הוא ולפיכך שייך לומר שם סלק אבל התם דמינו עצמו מטמא מחמת מגע מים טמאים אין שייך לומר סלק: **וכי תימא אין בגידין בנ"ט.** לפי זה היה יכול להקשות ממתניתין דמאי קאמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר ועדיין בהמה טמאה מותרת להן דמשמע דמטעם זה יש לחול איסור גיד האיסור טומאה כמו שפירש בסמוך בסוגיא ואמר דיקא נמי דקתני כו' וכן היה יכול להקשות למאי דבעי מעיקרא למימר דטעמא דר' יהודה משום דאיסור חל על איסור בכל מקום ונראה להרב רבינו שמואל דיש לישב דס"ד דר' יהודה דטעמא דת"ק כר' שמעון דבסמוך משום מי שגידו אסור ובשרו מותר יצא כו' ולהכי פריך ר' יהודה והלא אף לבני יעקב נאסר ועדיין בהמה טמאה בשרה מותרת: **אבל בטמאה נוהג.** היה יכול להקשות דאמרינן בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עה.) הפילה נפל חלבו כחלב חיה דחדשים קא גרמי לה אלא עדיפא מיניה פריך דאיכא למ"ד התם דאסור דאורא גריס ובהמה טמאה כאורא דמיא כיון דלא שייך בה כל בבהמה תאכלו ועוד יש לומר דילמא שאני חלב דרחמנא אמר כל חלב שור או כשב או עז ואין זה קרוי שור וכשב ועז אבל גיד אסר הכתוב כל מקום שישנו על הכף:

ורבי

אפילו תימא לא קדם וסלקו הוי מין ומינו ודבר אחר [ו]וכל מין ומינו ודבר אחר [א]סלק את מינו כמי שאינו ושאין מינו רבה עליו ומבטלו: **מתני'** [ב]נוהג בטהורה ואינו נוהג בטמאה רבי יהודה אומר אף בטמאה אמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו: **גמ'** וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר' יהודה אומר [ג]יכול תהא נבלת עוף טמא מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר [1]נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה מי שאיסורו משום בל תאכל נבלה [ד]יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבלה אלא משום בל תאכל טמאה וכי תימא קסבר אין בגידין בנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד איכא איסור טומאה ליכא וסבר ר' יהודה אין בגידין בנותן טעם והתניא [ה]האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה ר' יהודה מחייב שתים ור"ש [ד]פוטר לעולם קסבר יש בגידין בנותן טעם וקסבר נוהג בשליל דאיסור גיד ואיסור טומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית אמרת נוהג בשליל והתנן [ז]נוהג בשליל ר' יהודה אומר אינו נוהג בשליל וחלבו מותר הני מילי גבי טהורה דרחמנא אמר [2]כל בבהמה תאכלו אבל בטמאה נוהג ומי מצית אמרת דתרוייהו בהדי הדדי קאתו והתנן [ח]על אלו טומאות הנזיר מגלח על המת ועל כזית מן המת וקשיא לן על כזית מן המת מגלח על המת כולו לא כ"ש וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין אלמא איסור טומאה קדים אע"ג דאיסור טומאה קדים אתי איסור גיד חייל עליה [ט]שכן איסורו נוהג בבני נח דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להם גופא [י]האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה רבי יהודה מחייב שתים ורבי

אפילו תימא בשלא קדם וסלקו. ולא מיתסרי שאר חתיכות אלא משום חתיכת היתר קמייתא: **דכל מין ומינו.** כגון נבלה ושמוטה: **ודבר אחר.** כגון תבלין ורוטב מינו דהיתר אינו מבטלו לאיסור ולא מוסיפו אלא סלקהו כמי שאינו בקדרה זו ונשארו הנבלה והרוטב ובטלה נבלה ברוטב ובקיפה. הלכך נתנה טעם בראשונה תחלה בעוד שלא רבה הרוטב עליה ואח"כ נתן מים וקיפה וחתיכות נתוספה חתיכה ראשונה על הנבלה ואוסרת הכל מפני שהן מינה ולא מלו חתיכות לבטלה ואע"פ שיש בהן יותר מששים והרוטב לבדו אין בו כדי לבטל שניהם: **מתני' ואינו נוהג בטמאה.** אשם אכל גיד הנשה של טמאה למ"ד יש בגידין טעם לוקה משום טמאה ולא משום גיד ולמ"ד אין טעם בגידין פטור מכלום דבטהורה עץ הוא והתורה חייבה עליו אבל בטמאה אינו נוהג: **מבני יעקב נאסר.** דכתיב (בראשית לב) על כן וגו' ועדיין טמאה מותרת להן עד ממן תורה: **אמרו לו.** פסוק זה שהזהירו עליו בסיני נאמר ועד סיני לא הוזהרו אלא שנכתב במקומו לאחר שנאמר בסיני וכתב וסילד משה את התורה כתב המקרא הזה על המעשה על כן הוזהרו בני ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד: **גמ' איסור חל על איסור.** דקא ס"ד משום טומאה ומשום גיד קמחייב ליה: ה"ג **יכול תהא נבלת עוף טמא מטמא בגיה הבליעה ת"ל (כו') נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה.** מפני שהיא מטמא באכילה זו ובנבלת עוף מיתוקק בת"כ (ובמסכת נדה (דף מב:) והכא ה"ק יכול אף נבלת עוף טמא במשמע ת"ל נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה מי שאיסורו משום בל תאכל נבלה אי אומר לך שמטמא בה יצא זה שאינו אסור משום נבלה אלא משום עוף טמא. ומדקאמר אין איסורו משום נבלה אלמא סבירא ליה לא אתיא איסור נבלה (ט) וחייל אאיסור טומאה: **וכי תימא קסבר אין בגידין בנ"ט.** ואין כאן איסור טומאה אלא איסור גיד: **ור"ש פוטר.** לגמרי משמע ולקמיה) מפרש טעמא: ה"ג **לעולם קסבר יש בגידין בנותן טעם וקסבר נוהג בשליל דאיסור גיד ואיסור טומאה הוי'.** משעת ילירת ולד חלו שניהם לפיכך חייב לעולם על שניהם: **אינו נוהג בשליל.** ועל כרחך איסור טומאה חל על השליל שהרי כל יצירתו טומאה ואיסור גיד אינו חל עד שנולד והיכי חייל אאיסור טומאה: **כל בבהמה.** ואפילו חלבו וגידו דמהאי קרא נפקא לן היתר שליל בשחיטת האם בפרק בהמה המקשה (לעיל סט.): **הנזיר מגלח.** אם האהיל עליהם נטמא מזרו דכתיב (במדבר ו) והימים הראשונים יפלו ומגלח וחוזר ומונה כדכתיב [שם] וגלח ראשו ביום טהרתו: **שלא נתקשרו.** דליכא עדיין כזית בשר בכוליה וכיון דאיתיה שלם מטמא באהל. אלמא תחלה נוצרין אבריה קודם לגידין וש"מ שם טומאה קדים חייל עלייהו: ומשני **אע"ג דאיסור טומאה קדים אפי' איסור גיד וחייל עליה שכן.** איסור חמור הוא ויש בו כח לחול על אחריה ומהו חומרו שנוהג בבני נח לר' יהודה כדתנן והלא מבני יעקב כו': **דיקא נמי.** דטעמא דרבי יהודה משום האי טעמא הוא מדליף מבני יעקב דקודם מתן תורה בני נח הוו:

ה"ג

גליון הש"ם

תוס' ד"ה (בע"א) בשקדם וכו' יסבור אפשר לסותמו מותר. ק"ל הא מרא דהאי שמעתא בע"ז הוא ר"י דסבר בתפוחים דאפשר לסותמו אסור:

הגהות הב"ח

(**א**) תוד"ה (בע"א) בשקדם וכו' ראשון נעשה איסור ונעשה נסך כל"ל ותיבת יין נמחק: (**ב**) ד"ה סלק וכו' ואי רובא ליר ציר לאו:

הגהות מהר"י לנדא

(**ג**) תוד"ה (מעבר לדף) בשקדם וכו' אפילו נפלו המים לבסוף יסבור אפשר לסותמו מותר. נ"ב פי' באיסור משהו יסבור דאפשר לסותמו מותר כמו שמתיר בזה לענין אמרינן חנ"נ כך היה מתיר גם אותה חתיכה ועיין לקמן קח ע"א רב וי"ח ור' יוחנן וכו' ועיין בע"ז עג ע"ב ובתוס' ד"ה מזקיה וכו' ודו"ק:

מוסף רש"י

וכל מין ומינו ודבר אחר. שעם מינו, כלומר מין דאיסור שנתערב עם מינו ובשאינו מינו דהיתר, סלק את מינו. דהיתר כמי שאינו, שאינו מועיל לא לבטלו לאיסור, דמין במינו לא בטיל, ולא תוספת הוא עוסף עליו להיות שניהם איסור ולא יוכל מין האחר לבטל עליו להיות שניהם איסור ולא יוכל מין האחר לבטל עליו ולבטלו, אלא סלקהו כאילו אינו כאן וילבה שאינו מינו של היתר על האיסור ויבטלנו (לקמן קח.). **האוכל גיד הנשה כו'** ור"ש פוטר. לגמרי, מבהמה טמאה פטור דקסבר אין בגידין בנותן טעם בשר, ומגיד נמי פטור דכי אזהרייה רחמנא אגיד היכא דבשרה מותר, דהיינו בהמה טהורה, דהכי משמע גיד לא תאכל הא בשר אכול, אבל טמאה לא אזהיר על גידה (פסחים כב.). **נוהג בשליל.** כן תשעה חי הנמצא בבהמה, **וחלבו.** של שליל מותר (לעיל פט:). **על אלו טומאות הנזיר מגלח.** אם נטמא לאחר שמנה מקצת מזרותו קותר כל מה שמנה ומגלח וחוזר ומתחיל ומונה, דכתיב (במדבר ו) והימים הראשונים יפלו (לעיל פט:). **על המת כו'.** אבל לא על שאר טומאות, כגון נבלה וכרץ, דמת כתיב בפרשה וכי ימות מת עליו (שם). לנפל. שכולו קיים ועדיין לא נתקשו איבריו בגידין, שהרי כל איבריו נוצרים ועדיין אין עליו כזית בשר (שם).

ח) לקמן קח. מנחות כג., **ט)** [זבחים סט:] נדה מב: ע"ז, **ג)** [פסחים כב.], **ד)** לעיל פט:, **ה)** ג"ז לעיל פט: מיר מט:, **ו)** [לעיל ל. לקמן קב.], **ז)** פסחים כב., **ח)** [אמור פרשה ד], **ט)** עיין רש"ל ורש"ל, **י)** [דף קא.], **כ)** [ד"ה רוחין],